

BUITEN

4^E JAARGANG N^O. 20.

ZATERDAG 14 MEI 1910.

Foto E. van Elfrinkhoff.

DE ZEILWEDSTRIJDEN OP DE ZUIDERZEE VAN DONDERDAG 5 MEI.
„DAVO I”, PRIJSWINNER IN KLASSE IIIb, SCHERPE- EN MIDDENZWAARDJACHTEN.
EIGENAAR B. W. VAN VLOTEN.

den man in 't gelijkvormige korte jasje; de anderen luisterden toe.

„'t Is erg interessant,” zeide de laatste op eens.

„Wat is interessant?” vroeg Feuerberg.

„'t Quartier des Marais,” antwoordde Teniers.

„Waar is dat?” vroeg Norton. „le jeune homme à l'imperméable”, zooals Teniers hem altijd noemde.

„'t Is tusschen de Seine en de Boulevard du Temple. De place des Vosges maakt er deel van uit.”

„En wat is daar dan eigenlijk te zien?” . . .

„Mon cher, ik weet niet of 't *jo* interesseert, maar daar ligt daar midden in Parijs 'n wijk, waar de tijd 'n honderd jaar minder aan geknauwd heeft, dan in 't algemeen geschiedt. Je hebt er huizen en paleizen nog uit den tijd van Lodewijk dertien en veertien, die 't aanzien heusch wel waard zijn. 't Is er nog tamelijk behouden, vooral 's avonds, of 's nachts, als er niet veel menschen zijn; als de moderne menschensoorten aan hun plicht van naar bed te gaan, hebben voldaan. . . . Je kunt er uren dwalen, zonder dat je er aan de ideale architectuur van onze twintigste eeuw wordt herinnerd, die heerlijke scheppingen van roomijs met kropslablaadjes als decoratief, of aan grootsche bewijzen van de regelmatigheid van 'n kubus of van de nuchterheid, dat twee maal twee vier zijn. We hebben ook van tijd tot tijd eens noodig ons andere fantasieën te gunnen, en daartoe leent 'n tocht door die oude straten zich prachtig.”

„Zijn er veel van die wijken in Parijs?”

„Er zijn er maar weinig, die zoo goed bewaard gebleven zijn. Toch wordt ook hier al veel aan gebroken; de rue de Turennes o.a. is 'n breede baan door veel oud moois; en de meerdere stof, met de véél grootere dosis lucht, die je er nu inademt, tusschen den rechtlinie-achtigen American-style-bouw, is de vochtige koelte der schaduw 's zomers niet waard, die er vroeger heerschte in die nauwe buurten. In 't kwartier du Temple zijn er gebouwen en huizen legio, van drie — vier eeuwen terug, die nu met wat nieuwe verf en wat cement bijgestreken, in de nieuwe eeuw-dracht vermomd zijn. Ze zijn aan kleinigheden te herkennen, aan den vorm der vensters, aan 'n sluitsteen boven 'n inrijpoort, aan de naad van toegemetselde nissen. Soms zijn er nog prachtige binnenplaatsen. Ik herinner mij de oude Auberge de l'Aigle d'or, nu 'n stal voor 'n onderneming van verhuizingen, maar die toch nog 'n eigen karakter behouden heeft, dat sterk spreekt, zoodra de duisternis, of de schemering beter gezegd, de rommel, die ze er tusschen en er doorheen hebben gebouwd, vervagen doet. Ook 'n huis op den hoek van de Rue St. Loy: het oude Cœur des Miracles bestaat niet meer, wel de plaats waar 't was, doch 'n fabriek heeft 't tot 'n binnenplaats gemaakt. Tu vois, que tout s'en va!” voegde hij er melancholisch aan toe. . . .

'n Rumoer steeg op uit 't zaaltje om hen, dat ze vergeten waren. 'n Geschreeuw om een liedje te hooren, wat een der aanwezigen weigerde te zingen. De aangeschreeuwde bleef halsstarrig weigeren. Maar Frédéric had z'n gitaar al gegrepen; heel zacht, melancholisch drupten de tonen, d'een na d'ander, van de snaren. Het werd stiller.

„Voyons, chantez,” zei gemoedelijk Frédéric, „geneer je maar niet; kom, vooruit, wat is de titel?” „Fleur de Seine.”

„Bon, vas-y.” zei de baas, langzaam de welluidende accoorden als 'n præludium door het nu zwijgende zaaltje latend zingen, als 'n verre zang, als 'n beekgeruisch onder stille boschbladeren.

De man stond op en ving aan:

„C'était une gosse de dix-huit ans,
Venue au monde, un soir de déveine. . . .”

De zang ging door; heel zacht, het toch wat gewoon sentimenteel liedje; maar gehouden in 'n toon, en in 'n zachte woordenkeus, van welluidende syllaben, die het iets teers gaf; tot het slotcouplet kwam:

„A force de rester les nuits	Et, un soir, elle se jettait à l'eau. . . .
Contempler la lune argentine,	Morte, elle était encore jolie.
Elle avait dû se mettre au lit,	Elle avait fait son dernier dodo.
Elle s'en alla de la poitrine. . . .	Dans le lit de la Seine, son amie. . . .”

En de accoorden stierven weg; ze waren als de kleine golfjes, die komen breken op het zachte zand van de oevers, en uitvloeien in even te ziene rimpels, op den stijgenden kant in 't maanlicht. Eéne melodieuze rimpeling nog. . . . en 't was weer stil.

Een geapplaudisseer raasde op. In eens was 't zaaltje als 'n overkokene ketel met water, dat er, na eerst stil op den bodem te hebben gelegen, plotseling in opziedt, en de ruimte vult met rumoer van z'n dooreenrazende luchtballen. En weer bedaarde het, ging het over in 'n eentonig, nu en dan door 'n roep onderbroken gegons. . . .

De vrienden, in hun gesprek onderbroken, zetten dit nu voort. De rest van 't zaaltje, waar men elkaar allemaal kende, spraken over hen ook, soms. Van tijd tot tijd kwam een binnenkomende hun de hand drukken, beleefd groetend degenen, die hem onbekend waren, doch die niet of zelden werden voorgesteld. Daardoor had dit clubje altijd het karakter van de chefs de la bande behouden, voor zooverre die betiteling in aanmerking mocht komen. Er was iets aparts in.

Feuerberg was er nu pas bij gekomen. Hij kende haast niemand dan hen in die omgeving, en sprak weinig met anderen. 'n Clubje langharige „rapins” vroeg aan Frédéric om inlichtingen.

„Wie is dat type?” „Je ne sais pas,” antwoordde die, „semble qu'il a de la galette Allemand ou Polonais, je crois. . . .”

Dat was 't eenige, wat ze vernamen. Frédéric wist, dat men in den hoek naast de piano, niet van kletspraatjes hield en ondanks het tintje van artisticeit, dat hij zich als „barde de Mont-

merte” gegeven had, was hij te veel eigenaar van z'n cabaretje, dat trouwens éénig was in z'n soort, om niet de dingen, die hij vernam, of die men hem ook wel soms vertelde, voor zich te houden. Hij voelde zich intellectueel, en van dat standpunt zich nauwer verwant aan de groep uit den hoek, waar nogal eens rake en juiste dingen werden verkondigd, dan aan de heterogene elementen, waaruit het meerendeel van de rest van zijn publiek bestond: schildertjes van in-de-lucht-zwevend impressionisme; dichters van onsamenhangende vers-libres en hunne diverse vrouwtjes, die er geen steek om gaven, en alles mooi vonden, omdat zij het deden. Hij sprak met dezen als oudere vriend, als „arrivé” haast, terwijl hij met de menschen naast de piano, als gelijke z'n meeningen ten beste gaf. Wat volstrekt niet zeggen wil, dat ze daarom altijd juist, of bijzonder diep waren, of dieper dan dat hij tegen de „gemeente” sprak.

Hij had van tijd tot tijd tegenover hen dat onderzoekend-weifelende in z'n blik, dat oudere menschen hebben voor jongeren, die ze voelen, dat hen boven 't hoofd groeien. Maar als de ernstige bui over was, dan was hij fideel en goedhartig, grof soms en luidruchtig, maar billijk altijd en wel-gehumeurd meestal. En dat apprecieerde iedereen in Frédéric. In het cosmopolitisch-artistiek milieu, waar verscheidenen een groot deel van hun Sturm und Drang-periode doormaakten, wist hij vriendschap en vrede te bewaren, tusschen Engelschen, Duitschers, Franschen, Italianen, Spanjaarden, Denen, en Hollanders. Want vaak waren al deze naties er vertegenwoordigd, door naar Parijs en Montmartre uitgetrokken jeugdige exemplaren. En 't was zelden, dat 'n vreemdeling, die langs de schilderachtige avondwegen van dit deel van Montmartre wandelde, er z'n verlangen naar 't buitenland stillend, en bij toeval dan het kleine, verlaten uitzijnde cabaretje binnentrad, er niet een of meerdere landgenooten of taalgenooten aantrof, uit welk deel van Europa hij dan ook kwam.

En dan, in de „Cabaret du Lapin agile” was men vrij. Binnen hare oude muren waren alle meeningen veroorloofd. 't Gevolg er van was vaak 'n ernstig betoogen van jonge enthousiasten voor dingen, die in het leven slechts de waarde hadden van 'n passement op 'n officieel kleed. Maar de wijsheid der ouden zweeg er over, en de jongeren redetwisten het onder elkaar wel uit, als kinderen hun gekibbel over knikkers.

In dit milieu leefde de groep van Teniers en de anderen. Men apprecieerde hunne aanwezigheid te meer, daar men wist, dat zij daar niet kwamen, omdat zij ergens anders niet terecht konden, zooals velen. Men stelde hunne belangstelling, als 'n zegel van echtheid op 't karakter van de cabaret, op prijs. Teniers vooral was er als in huis, 'tgeen niet wegnam, dat men zich daarom geen grootere vrijheden tegenover hem veroorloofde dan tegenover anderen, terwijl hij ook uit z'n voorrang geen munt sloeg. Er was evenwicht.

Dit was de grondslag van het leven in de „Cabaret du Lapin agile”; grondslag, die voor de menschen, wier bezoeken zich niet dagelijks herhaalden, onopgemerkt bleef; voor hen, „les passants”, was het daar 'n origineele, wat schunnige misschien, maar toch interessante gelegenheid, om 'n avond te passeeren, te midden van 'n sterk geprononceerd jong leven, met z'n bloemen zoowel als met z'n onkruid.

En verscheidene malen waren er 's avonds de tafels gedekt in de donkere, beroekte, lage, doch niet onvriendelijke zaal, met de groote schouw; en Parijzenaars met hunne dames, gekomen per auto langs de grillige bochten en steile hellingen der wegen, kwamen daar dineeren, gecharmeerd door dit „inconnu”, dat ze ontdekt hadden alweer in hun mondain leven. Ook kennissen van habitués; maar 't leven ging z'n gang, zonder valsche verlegenheid, woelde er luidruchtig, viel in met 'n lied en 'n refrein, dat door de gasten meegezongen, en meegeneurd werd, die dan soms in spontaan gerezene camaraderie al de aanwezigen op wijn fuifden. Dan had 'n verbroedering plaats, waarin hoogstzelden 'n wanklank zich mengde, waar ieder het levendigst zich zocht op te werken in vernuftige invallen, geestige liedjes, of bon-mots.

En dat dit kon, kwam door de ongedwongene houding die men in deze cabaret aannam tegenover allen, die er kwamen. Alles wat levend was, vond er onderling contact. En 't verschil tusschen de groep aan de piano, en de overigen bestond alleen hierin, dat de eersten bohèmes bleven, ook al hadden zij geld, het meerendeel slechts bohèmes waren, omdat ze geen geld hadden. Op dit punt vormde die groep 'n nuance tusschen deze laatsten, en de nu en dan daar binnen komende mondaine bezoekers, wyl deze allerlaatste weer altijd geld hadden, doch slechts uit 'n gril verschenen; 'n gril, die op dat oogenblik dan geboren werd uit het zelfde bohème-instinct van ieder werkelijk mondaine sterveling, en dus dan de drie categorieën, zij 't in verschillende stadia, toch eenzelfde levensgeest ademden.

„Vrienden!” kon Frédéric toosten, op zulke avonden. „We zijn geboren om gelukkig te zijn! Als ik u rondom mij zie, zoo verscheiden en zoo één. . . . stilte dáár in dien hoek, alsjeblijft. . . . dan geloof ik nog eens op m'n ouden dag — geroep van: quel père Noé — aan de blijdschap onder alle menschen, — quelles béatitudes! — en de erkenning van het recht, dat ieder op 't leven heeft! — Vive Frédéric. . . .”. Verder kwam hij gewoonlijk niet; hij zette graag 'n boom op over de gelukzaligheid van alle menschen, op aarde wel te verstaan, als 'n goedig verstokt materialist, die bijzonder van goed eten en drinken houdt. En men riep „Vive Frédéric”, en lachte er, en stoeide als voorheen. . . .

TOM SCHILPEROORT.

Foto A. Bienfait.

VIJVER TE HEDOOR.

BLOEMEN ZIJN HIER GEEN HOOFDZAAK, MAAR DE WATERLELIES LIJKEN STEEDS MOOIER BIJ WISSELING VAN LICHT.

TUINEN MET WATER.

NA mijn bezoek aan het landgoed Overbury, ging ik naar het niet minder schilderachtig gelegen Toddington, waar op geheel andere wijze van het water werd partij getrokken. Een breede wijde stroom omgeeft den tuin, die onmiddellijk het kasteel omringt; daar buiten is het landgoed ontworpen in breeden landschapsstijl. Het landhuis is hoog gelegen omgeven door terrassen, die met trappen omlaag leiden en tegen deze terrassen aan zijn de mooiste randen van weelderige vaste planten aangebracht. Boven deze bloemen uit steekt de steenen borstwering, die bij iedere trap wordt vastgehouden door een staanden leeuw uit steen gehouwen. Er is iets zeer vorstelijks in deze opgangen, geheel aansluitend bij den stijl van het huis, die laat-Gothisch is. Het is zeer karakteristiek voor de Engelsche bouwkunst, dat men telkens een poging kan opmerken om tot de Gothiek terug te keeren, ook zelfs voor de woonhuizen, maar deze Gothiek is dan meestal druk en onrustig, omdat de menschen, in later tijd levende zich toch niet meer konden aanpassen aan de strenge eischen van de Gothiek der middeleeuwen. Hoewel we dus als kunstwerk het huis van Toddington geen hooge plaats kunnen aanwijzen, maakt het toch een statig effect zooals het weerspiegelt in het water.

Langs de oevers groeien verschillende soorten Iris en riet en tusschen deze planten ziet men het kasteel als in een omlijsting van groen en bloemen.

Waterlelies en gele plompen kabbelen mee met de rimpels van het water en de heldere wolken werpen een wisselend licht-effect daartusschen.

De Engelschen verstaan zeer goed de kunst een geleidelijken overgang te vinden tusschen den tuin in strengen stijl gehouden en het omliggend landschap en daarvoor is Toddington zonder eenigen twijfel een goed voorbeeld.

Heel anders, bijna niet te vergelijken met dezen aanleg, is de „wild garden” in Wisley. Er schuilt een groote bekoring in de omgeving van den kleinen vijver, die daar te midden van prachtige boomgroepen is gelegen.

„The wild garden” is een studieveld van de Royal horticultural Society. Deze vereniging heeft een oud buiten te Wisley in gebruik genomen om daar met de mooiste planten die tot haar beschikking staan een plekje nagebootste natuur te maken,

dat zoo volkomen beantwoordt aan den eisch, dien de natuur zelf ons stellen zou, dat we een oogenblik wanen verplaatst te zijn in een zeer rijken plantengroei, die werkelijk zonder groot overleg is tot stand gekomen.

Wie zelf getracht heeft een „wild garden” in het leven te roepen, begrijpt hoeveel werk er noodig is om dit schilderachtig plekje te maken en te behouden. Laten we in werkelijkheid een plekje grond aan de natuur over, dan overheerscht de sterkere de zwakkere, het onkruid neemt de plaats in der bloemen en in korten tijd is de grootste schoonheid verdwenen.

Wat in de „wild garden” te Wisley het eerst opvalt is de schoone kleurcombinatie van blad.

Tegen zware donkere Taxusboomen komt de blauwe spar met haar regelmatig opvolgende verdiepingen van dof blauw prachtig uit en de nog lichte jonge eindtoppen der takken steken ver vooruit tegen den donkeren achtergrond.

Onder langs het water is het weer een groote Gunnera, die den voet der boomen verbergt en daarvoor en daarnaast steken de sporenbladen van de Osmunda's omhoog boven de blauw getinte bladeren.

Langs den oever aan de overzijde bloeien blauwe Gentianen, uitkomend tusschen de lagere oeverplanten, met de wuivende rietstengels achter zich.

Het diep donker blauw der Gentianen, dat bijna niet geëvenaard is in onze geheele natuur is zoo opvallend, dat het mij lang bijbleef en de groote bloemen van de betrekkelijk kleine planten verlevendigden den heelen hoek.

Vroeger was ik in het voorjaar op dit plekje gekomen. Toen vermoedde ik niets van de blauwe Gentianen, maar Cardamine pratense flore pleno, de dubbele pinksterbloem had haar plaats ingenomen. Als we denken aan onze Hollandsche weiden, die in de Meimaand bezaaid zijn met de lichtpaarse Pinksterbloem, dan kunnen we ons voorstellen, hoe een gekweekte variëteit van diezelfde bloem een schitterend effect kan maken, vooral als zij even rijkbloeiend kan zijn als onze vaderlandsche wilde plant in het veld.

Primula's met haar frissche bonte kleuren stonden er ook te bloeien, overal staken de bloemschermen boven het groen.

Nu stond de herinnering aan dat beeld van de lente voor mij naast de Gentianen uit den vollen zomertijd en ik vergeleek

Foto Aug. F. W. Vogt.

GRILLIG GEVORMDE PEREBOOM ACHTER HUIZE DEN BERG BIJ DALFSEN.

de beide beelden als twee schilderijen van verschillende kunstenaars.

Vervolgt men het water naar den anderen kant dan komt men aan een rustieke brug die door de doffe houtkleur niet opvalt als daar opzettelijk aangebracht. De brugleuningen zijn met rozen begroeid en als we daarover heen buigen, dan zien we een veld van waterlelies aan onzen voet. De bloemen worden licht bewogen door den stroom — de achtergrond van de oude eiken doet ons denken aan het bosch.

Er gaat een groote bekoring uit van dit plekje, dat telkens weer een nieuwen bloemenschat laat zien.

Langs het water groeien grijswitte wilgen, die in het voorjaar hun helgele katjes zullen omhoog steken; daartusschen groeien biezen en het riet dekt den waterkant, terwijl naar het pad toe de planten overgaan in verschillende grassen.

Bloeiende grassen met de kleine haast onopgemerkte meeldraden, waarvan de helgele stuifmeelhokjes aan een dunnen draad bengelen door den wind bewogen, kunnen ieder op zich zelf heel mooi en fijn zijn. Maar dit is een schoonheid, die men van dichterbij moet bezien, voor den oppervlakkig toezienenden wandelaar gaat zij zeker verloren, al trekt ook het malsche groen van het gras hem aan.

Als we denken aan den bouw van de grassen, dan is het haast heiligschennis om ze kort af te scheren tot tapijten van groen — tot geschoren grasvlakten. Toch kunnen we ook die niet missen, omdat zij zoo karakteristiek de groote lijnen in een tuin begeleiden.

De wilde vormen gaan dikwijls geleidelijk in de kunstvormen over, en waar zou het eind zijn als we een vooropgesteld program voor de tuinen ontwerpen, dat ons verbood de schaar te hanteeren, of het snoeimes te gebruiken.

Er is een korte tijd geweest in de tuinkunst, waarin men als groote reactie op den dwazen tijd toen de palmboompjes tot dieren, ja zelfs tot menschengedaanten vervormd werden, alleen dat wilde toelaten in den tuin, wat volkomen natuurlijk was.

Toen ging men zoover, dat men, om geheel den indruk van natuur te geven, zelfs doode boomen plantte in den landschapstuin en iedere rechte lijn werd als uit den booze vermeden.

Even overdreven als het snoeien van de boompjes tot caricaturen, is natuurlijk het zich kanten tegen snoeien en vervormen. We zouden dan afscheid moeten nemen van onze mooie lanen en heggen en geschoren gras, en zooveel andere kunstvormen, die toch werkelijk tot een mooi geheel samenwerken.

Evengoed zou men kunnen zeggen dat een beeldhouwer geen

beeld meer mocht houwen uit steen, omdat er uit steen werkelijk heel dikwijls opvallend leelijke vormen gehouwen worden. De kunst in tuinaanleg is juist de groote gave van den ontwerper om met menschenhand in te grijpen daar, waar de natuur zou overgaan tot een wildernis en om op een kleine beperkte plek een groepeerling van planten te brengen, met elkander in harmonie.

De Engelschen bezitten die gave haast aangeboren, zelfs in de tuintjes van landelijke cottages vindt men iets karakteristieks, dat den liefhebber verraadt.

Nog breder opgevat dan het vijvertje te Wisley is de waterlelievijver op Hedoor. De rietbosschen nemen nog grooter plaats in, de bruine pluimen verheffen zich boven de dof blauwe bladen en deze sterk sprekende groep sluit zich aan bij de boomen daarachter.

Dit vijvertje gelijkt geheel een kom in het bosch, het bruggetje verdwijnt nog meer in het niet dan te Wisley.

Toch herkennen we ook hier weer de ordenende hand, vooral in het achtergedeelte van de afbeelding, waar weer vaste planten staan te bloeien.

Een zware kastanje overschaduwet den hoek, waar een hek van eenige boomstammen toegang geeft tot den eigenlijken bloementuin.

Naast de waterlelies drijven op het water de veel kleinere teerwitte bloemen van de *Hydrocharis*, waarvan de gladde ronde bladeren op het water liggen, alsof zij onbeholpen met de forsche bladeren van de waterlelie wilden wedijveren.

De bloemen van de *Stratiotes*, de water *Yucca*, steken nu ook boven het water uit en de scherpgetande bladeren, die werkelijk aan *Yucca*- of *Aloë*bladeren doen denken, reiken tot den bloemstengel.

In den winter duiken al die planten omlaag, dan ziet men onder het water de rosetten van de water *Yucca*'s, en daar blijven zij tot de lente ze tot nieuw leven wekt.

Dan is het heel stil aan den vijver, maar ook nu is het heel rustig in deze omgeving, iets dat ons uitnodigt tot nederzitten aan den rand van het water.

Bloemen zijn hier geen hoofdzaak, maar de waterlelies lijken steeds mooier bij wisseling van licht, dat speelt tusschen de gave witte bloembladen, die lijken als uit ivoor gesneden.

Het meest van al de vorige bezochte plekjes herinnert deze vijver aan ons vaderland; bij alle, bij de rockery te Overbury, bij het landschap te Toddington, het vijvertje te Wisley en nu weer te Hedoor trof ons de bijzondere keuze van boomen, heesters en bloemen, die de Engelschen door hun groote plantenkennis zoo meesterlijk beheerschen.

A. BIENFAIT.

Foto E. van Elfrinkhoff.

DE ZEILWEDSTRIJDEN OP DE ZUIDERZEE, VAN DONDERDAG 5 MEI.
DE OMGANG OM DE EERSTE BOEI.

EEN GEVAARLIJKE REIS DOOR DE WOLKEN.

HET was in opzichten een zeer gevaarlijke onderneming, die ik op een dag in de tweede helft van September van het vorige jaar begon; toen het weer mijn plannen niet heel gunstig was, en die tegen mijne verwachting veel langer duurde, dan ik kon voorzien en wel gewild had. Nu, bij de beschrijving van al de verschrikkingen, waaraan ik mij bij de uitvoering van mijn reeds lang gekoesterd en geliefkoosd plan onverwachts blootstelde, gaat mij nog een rilling van ontzetting door de leden, bij de herinnering aan de doodsgerevens, die ik het hoofd moest bieden en aan de buitengewone gewaarwordingen, die niemand vóór mij ooit ondervonden heeft. Ik hoop bij de beschrijving van mijn vreeselijk avontuur in staat te zijn de juiste woorden te kiezen, waardoor eenigszins een denkbeeld kan worden gegeven van hetgeen ik ondervond.

Het was een herfstdag, die, zooals ik zeide, voor de uitvoering van mijn plan niet gunstig was. Twee jaren lang had ik mij bezig gehouden met het oplaten van meteorologische vliegers, die als dragers van fijne en gevoelige weerkundige instrumenten het middel waren om weerkundige gegevens te verzamelen in een gebied, waar de mensch niet gemakkelijk komen kan, n.l. de hoogere luchten, het rijk der wolken. Dit werk boezemde mij steeds de grootste belangstelling in, want daar ik door verscheidene luchtreizen den dampkring tot op vrij aanzienlijke hoogte, zoo hoog als mijne vliegers dikwijls kwamen, had leeren kennen, kon ik mij een voorstelling vormen van al die merkwaardige verschijnselen, welke op die hoogten in den dampkring door de instrumenten werden opgeteekend.

Doch het is niet hierover, dat mijn verhaal zal handelen.

De genoemde vliegeroplatingen hadden mij vertrouwd gemaakt met de zonderlinge grillen van deze z.g.n. meteorologische vliegers. Ik kende de hardnekkigheid, waarmede zij soms weigerden gehoorlijk in den juiste stand naar bovede te gaan en de vaak onverwachte en onverklaarbare buitelingen, die zij maakten en die zoo noodlottig waren voor mijne proefnemingen. Meestal kwamen deze buitelingen voor, als het hard woei en de vliegers erg heen en weer zwierven.

Sedert korten tijd bediende ik mij van een vlieger van eigen vinding, die aanvankelijk beloofde zich buitengewoon rustig te gedragen. Met mijne vrienden had ik reeds menig dispuut gehad over de verklaring van die buitelingen en wij hadden vaak getracht dat verschijnsel op theoretische gronden te verklaren, waarbij wij echter steeds stuitten op het bezwaar, dat wij den vlieger nooit van nabij konden zien, als hij zijn zonderlinge kuren vertoonde. Wij meenden wel een verklaring te kunnen vinden, wanneer wij zulke buitelingen, die wij „koppen” noemden, van nabij konden bestudeeren.

Ik had een besluit genomen, ik wilde den vlieger van nabij zien,

als hij hoog in de lucht stond. Het eenige middel om daartoe te komen, was dat ik met den vlieger opsteeg.

Daartoe was een reusachtige vlieger noodig, die bij matigen wind een paar honderd kilogrammen draagkracht had, want behalve mijn eigen gewicht moest hij ook dat van den stalen kabel, waaraan hij werd opgelaten en van de reismand met toebehooren, kunnen opheffen.

Na vele voorbereidende proeven was in September de reuzenvlieger gereed en alles, wat tot de uitrusting behoorde, behoorlijk beproefd. Een zwaar windas, gedreven door een electro-motor, diende om den stalen kabel, waaraan de vlieger werd opgelaten, uit te vieren of in te halen. De machine stond behoorlijk in elektrischgeleidend verband met de aarde, daar het kon voorkomen, dat de vlieger of de stalen kabel door elektrische ontladingen werden getroffen. De vlieger zelf verschilde alleen in afmetingen, maar niet in de wijze van samenstelling, met het kleine model, dat ik bij de weerkundige proeven gebruikte, en hij was herhaaldelijk beproefd, zoodat ik er zeker van was, dat hij goed vloog. Bovendien was er op gerekend, dat hij den zwaarst denkbaren storm zou kunnen doorstaan, want op groote hoogte in den dampkring waait het vaak zeer veel harder dan dicht bij den grond.

Hoewel de proefneming levensgevaarlijk kon worden, had ik toch het volste vertrouwen in den goeden uitslag. De machine werd bediend door zeer geoefend personeel en de leiding had ik opgedragen aan een vriend, die veel met mij had samengewerkt bij de proeven, die alle voorbereidingen had medegemaakt en volkomen vertrouwd was met alles, wat voor een goed en gevaarloos vliegeren vereischt wordt.

Vroeg in den morgen van dien Septemberdag, die mij nooit uit het geheugen zal gaan, stapte ik na een hartelijk afscheid van de aanwezige personen in het mandje, waarin ik door mijn reusachtigen vlieger boven de wolken zou worden gebracht. Ik was niet erg op mijn gemak, het kon mijn laatste levensdag zijn; alle mogelijke gevaren, die aan de uitvoering van mijn plan verbonden waren en die ik reeds vele malen overdacht had, stonden mij eensklaps voor den geest. Bovendien waren er twee stonden, die mij ongerust maakten: het eerste en ergste was, dat de barometer sedert den vorigen avond sterk gedaald was en ofschoon het weer nog gunstig scheen te zijn (de hemel was op enkele kleine, laag drijvende wolken na geheel helder), had ik eenige kenteekenen waarnemingen afgeleide gissing nog lang genoeg zou uitblijven, om de proef voor zijn optreden te kunnen eindigen.

Het andere verontrustende ding was, dat de proefneming niet geheim was gebleven, zooals ook moeilijk verwacht kon worden. Even voordat wij met de oplating zouden beginnen, was een boodschap gebracht, dat twee hooggeplaatste personen, die van mijn plan schenen gehoord te hebben, de oplating wenschten bij te wonen. Daaraan was nu niets meer te veranderen en op zichzelf zou deze belangstelling mij hoogst aangenaam zijn geweest, als ik nu niet bevreesd was geweest, dat zulk een voornaam bezoek allicht storend kon werken op de leiding van het werk bij de windas. Dat werk vorderde van mijn vriend de grootste aandacht

en nu niemand anders het hooge bezoek zou kunnen ontvangen, vreesde ik, dat hij geen onverdeelde aandacht aan zijn werk zou kunnen besteden.

Wij hadden besloten, ook met het oog op het weer, de opstijging niet uit te stellen, tot de beide hooggeplaatste heeren zouden zijn aangekomen; mijn vriend zou hun vertellen waarom wij het zoo hadden geregeld en wij rekenden er op, dat zij zijne verontschuldiging zouden aannemen.

Om acht uur steeg de vlieger statig omhoog en kwam op een hoogte van zeventig meter in rust. Een korten tijd namen wij hem waar, om te zien, of hij goed bleef staan. Er woei een frische wind, de gunstigste, dien wij konden wenschen, en de vlieger bleef bijna bewegingloos staan. Toen werd mijn reismandje aan den stalen kabel verbonden en op een oogenblik, dat de windsnelheid iets vermeerderde en de vlieger dientengevolge een weinig steeg, liet men den kabel vieren. Het mandje raakte van den grond en spoedig zweefde het met mij een tiental meters boven den grond. Toen gaf ik nog eenige aanwijzingen en na een laatst vaarwel liet men het windas draaien, de kabel vierde langzaam en voorzichtig uit en vlieger en reiziger stegen zacht en statig naar boven, toegejuicht door de achterblijvenden.

Voor ik nu met mijn verhaal verder ga, moet ik hier een korte beschrijving geven van de inrichting van mijn reismandje.

Dit was zoo klein en zoo licht mogelijk, van Spaansch riet gevlochten, en aan de binnenzijde zeer dik bekleed met het oog op lage temperaturen, waaraan de reiziger bloot zou kunnen staan. Het mandje had veel overeenkomst met de bekende strandstoelen, het was voorzien van een zitbankje met een hooge rugleuning en overkapping, zoodat ik daarin geheel beschut was tegen regen en wind. Het geheel kon ik laten draaien om een vertikale as, zoodat ik rondom mij alles zou kunnen zien. Vóór mij waren eenige instrumenten aangebracht, die ik gemakkelijk kon aflezen, zonder dat ik mijne houding behoeft te veranderen. Een barometer stelde mij in staat de hoogte te bepalen, waarop ik mij bevond. Daarnaast hing een instrument, anemometer genaamd, dat de snelheid van den wind aangaf en aan de tegenovergestelde zijde van den barometer was een instrument aangebracht, dat mij in staat stelde te zien hoe groot de kracht was, waar mede de vlieger aan den stalen kabel trok. Een paar instrumenten teekenden de temperatuur en den vochtigheidsgraad van de lucht aan. Al deze instrumenten waren ingericht om automatisch de achtereenvolgende aanwijzingen op te schrijven, zoodat ik deze tijdens mijn reis voortdurend kon raadplegen. Vóór mij was een soort tafeltje bevestigd, waarop ik schrijfpapier kon leggen. Rondom in het mandje waren verschillende kleine gereedschappen geborgen, verder een kaart, een scheepsroeper, een verrekijker, een fotografietoestel, een ruime hoeveelheid proviand, eenige flesschen water en enkele kleine hulpmiddelen, die ik meende tijdens de reis noodig te kunnen hebben, zooals ijzerdraad, touw van verschillende dikten en eenvoudige verbandmiddelen. Een en ander was zóó geplaatst, dat ik het gemakkelijk binnen mijn bereik had.

Met het oog op de sterke schommelingen, waaraan de vlieger waarschijnlijk zou zijn blootgesteld, was alles stevig bevestigd, opdat niets los zoude raken of verloren gaan. Zelf was ik door eenige riemen beveiligd tegen overboord vallen, als de mand soms buitengewoon hevige bewegingen mocht maken. Ik vergeet bijna te vermelden, dat ik ook twintig kilogram droog zand als ballast medenam, om zoo noodig de belasting van den vlieger te kunnen verlichten.

De mand was aan den stalen kabel vastgemaakt op een afstand van honderd meter vanaf den vlieger, doch zoodanig, dat ik met behulp van een takel hem langs den kabel tot aan den vlieger kon ophijschen. Deze inrichting was noodig, omdat de vlieger niet gelijk met de mand kon worden opgelaten en bij het landen zou de vlieger zoo sterk kunnen slingeren, dat de mand, wanneer zij vlak bij den vlieger was bevestigd, met kracht tegen den grond kon slaan. Gedurende het verblijf in de lucht moest ik evenwel vlak bij den vlieger zijn, om dezen nauwkeurig te kunnen bezien en al zijne bewegingen en gedragingen tot in de kleinste bijzonderheden te kunnen waarnemen. Daartoe kon ik dus tijdens de reis de mand tot zoo dicht bij den vlieger brengen, als noodig mocht zijn.

Eindelijk was er nog een inrichting gemaakt, waardoor ik den takel kon losmaken en de mand langs den stalen kabel naar beneden laten schuiven, zoodat ik in geval van nood, als ik b.v. door de sterke schommelingen onwel werd, of dat

ik een of ander gevaar duchtte, met de mand kon afdalen en den grond bereiken.

Gedurende de nu volgende geleidelijke en rustige opstijging overtuigde ik mij, dat alles goed in orde was. Ik liet mijn mand draaien, zoodat ik de machine in het oog kreeg en zag door den kijker de menschen beneden mij met de grootste aandacht het ongetwijfeld zonderlinge schouwspel nastaren, dat de vlieger met zijn levenden last aanbood. Met een vlaggetje gaf ik een afgesproken sein „Alles wel”, dat terstond beantwoord werd.

Nu liet ik de mand weer terug draaien en heesch haar met behulp van den genoemden takel tot op een tiental meters van den vlieger op.

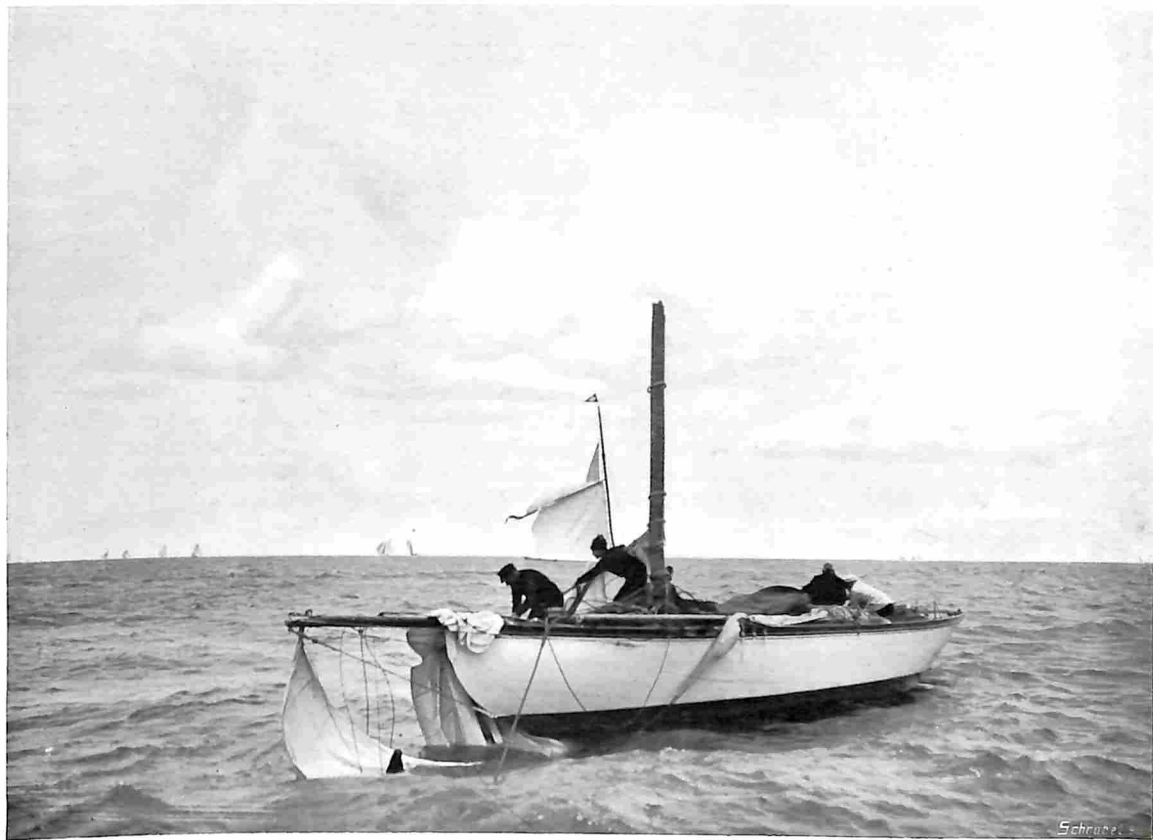
Deze stond bijna loodrecht boven mij. Daar ik met een Zuidenwind opgestegen was en het negen uur in den voormiddag was, had ik de zon schuin achter mij, zoodat bij het beschouwen van den vlieger de verlichting zeer gunstig was om hem te fotografeeren. Ik hoorde den wind zacht door de stalen steundraden van den vlieger fluiten; de anemometer wees een snelheid van acht meter per seconde aan. Tegelijkertijd viel het mij op, dat de vlieger zich langzaam van links naar rechts en weer terug scheen te bewegen. Dit was natuurlijk gezichtsbedrog, want het verschijnsel ontstond daardoor, dat de mand en niet de vlieger heen en weer schommelde als een groote slinger. Ik begreep terstond, dat in verband met de windkracht de belasting van den vlieger wel wat zwaar was en om die reden wierp ik de helft van de ballast, die ik medegenomen had, in het geheel tien Kilogram, over boord. Dadelijk daarop hield het slingeren op, zooals ik voorzien had. Dit was een merkwaardig bewijs, dat mijn vlieger goed gebouwd was.

Nadat met een en ander ongeveer een half uur verstreken was, zag ik op mijn barometer, die 690 m.M. aanwees, dat ik mij op ongeveer 800 Meter hoogte bevond. Een prachtig landschap strekte zich beneden mij uit, en niettegenstaande ik mij met de grootste aandacht aan mijne onderneming wilde wijden, kon ik de verzoeking niet weerstaan dat landschap te bekijken en nog eens te genieten van de eigenaardige en bekoorlijke vrijheid en rust, die het verblijf hoog in den dampkring aanbiedt. Links van mij strekt zich de Noordzee uit als een glinsterende, zilveren wateroppervlakte, die ver in het verschiep schuil gaat in een dichten, bruinachtigen nevel, die ook rondom zichtbaar is. Schijnbaar recht beneden mij, maar toch op eenigen afstand, ligt het strand, dat als een flauw gekromde, geelachtig witte streep zich vóór mij in den nevel verliest. Ik vermoed, dat de zee heel kalm is, ik hoor niets van de branding. Hier en daar zie ik scheepjes als kleine, donkere stippen op de zilveren waterlakte. Het gefluit van een stoomboot komt uit de diepte tot mij.

Recht voor mij uit, in het Noorden, vervloeit het verschiep tot een nevelige, onduidelijke massa. Ik weet, dat daar voor mij uit de zee ligt, want de kustlijn loopt van het Zuidwesten naar het Noordoosten; ik voel mij niet op mijn gemak bij de gedachte, dat de vlieger wel eens aan den haal kon gaan en met mij in den onmetelijken waterplas terecht komen.

Maar weg met die sombere gedachte! Rechts van mij ligt een onmetelijke landoppervlakte en als de wind naar het Westen draait, staat de vlieger daarboven.

Ik zie allerlei merkwaardigs en ware het niet, dat ik de zachte schommelingen van de mand voelde en de wind door de staal-

DE ZEILWEDSTRIJDEN OP DE ZUIDERZEE VAN DONDERDAG 5 MEI.
„DE MEEUW”, ONKLAAR GERAAKT DOOR EEN HEVIGEN RUKWIND.

draden van den vlieger hoorde fluiten, zou ik gewaand hebben met een luchtballon door de ruimte gevoerd te worden. De mooiste kleuren vertoont het landschap, de zonderlinge vormen van wegen, bosschen, waterplassen, de eigenaardigheden van een aantal dorpen en een tweetal steden, die ik zie, herinneren mij weer aan mijne luchtreizen. Ik hoor haast geen enkel geluid en geen wonder, want volgens de aanwijzing van den barometer, die op 620 m.M. staat, zweef ik bijna 1000 M. hoog. Het is nu tien uur. Als alles verder goed blijft gaan, zijn wij voor den middag op vijf en twintig honderd meter hoogte, het hoogste punt dat ik kan bereiken met mijn zonderling voertuig.

Al dien tijd, dat wij stegen, hield de vlieger zich rustig en bleef de anemometer ongeveer dezelfde windsnelheid aanwijzen, n.l. tusschen acht en elf meter per seconde. Ik weet, dat die aanwijzing iets te laag is, want door het uitvieren van den stalen kabel verplaatst de vlieger zich ook in de richting van den wind en deze verplaatsing moet ik bij de aanwijzing van den windsnelheidsmeter tellen.

Gedurende een kwartier blijft de vlieger nog stijgen, doch ik hoor niet meer het eigenaardig geraas, dat de afrollende staalraad bij het windas maakt en dat langs den kabel wordt voortgeplant naar boven. Ik begrijp terstond, dat de machine stilstaat en dat mijn vriend nu bezig is een hulpvlieger aan te koppelen, om den staalraad te helpen dragen en daardoor het vliegerspan nog hooger in de lucht te brengen. Als ik mijn reismand omdraai en met den kijker scherp naar de plaats van oplating tuur, zie ik inderdaad een witte stip, die merkwaardig afsteekt tegen de omgeving, en heen en weer schijnt te bewegen. Die witte stip is de hulpvlieger.

Alles gaat dus goed daar beneden en ik verheug mij reeds over het slagen van mijne gewaagde onderneming. Wat zullen de beide hooggeplaatste heeren wel zeggen? Ik stel mij voor, dat ik bij terugkomst op de aarde een beroemd man zal zijn, want zulk een luchtreis overtreft al de voor dezen dag volbrachte reizen. En het resultaat van de waarneming van mijn vlieger zal een ommekeer brengen in de techniek der meteorologische vliegers. Nu hoor ik weer dat eigenaardige geraas in den kabel en ik begrijp, dat men daar beneden weer aan het uitvieren is en dat althans daar beneden alles naar wensch gaat.

Is dat hier hoog in de lucht ook wel zoo?

De vlieger is gedurende het laatste kwartier eenigszins onrustig geworden. De linnen bespanningen, die als draagvlakken dienen, staan strak gespannen en bijwijlen giert de wind door den vlieger sterker dan tevoren. De wijzer van den anemometer gaat onrustig heen en weer, nu en dan op vijftien Meter komende, dan weer plotseling teruggaande naar zeven of acht Meter. Ook in de door den barometer geschreven lijn, die de luchtdrukking aangeeft, bemerk ik een aantal dalingen en rijzigen, die mij doen zien, dat de vlieger door den nu onregelmatig waienden wind telkens meer dan honderd Meters daalt of stijgt.

Tot nog toe was de lucht helder geweest, op eenige laag drijvende wolken en strepen van vederwolken na, die ik hier en daar boven mij zie. Voortdurend blijft de kabel afrollen, en ik vermoed, dat binnen een kwartier de hoogste stand door den vlieger bereikt zal zijn. Deze houdt zich uitstekend en ik trek nu en dan partij van gunstige oogenblikken om hem te fotografeeren.

(Wordt vervolgd.)

WANDELENDE TAKKEN.

AL wat leeft, schijnt geboren om te eten en opgegeten te worden. Die felle strijd om 't bestaan vertoont zich overal in de Natuur. Het vorentje hapt het wormpje op, de baars verslindt het vorentje en wordt op zijn beurt een prooi van den gulzigen snoek, die den mensch tot voedsel strekt. De wolf verscheurt het onnoozele lam, dat afgedwaald is van de kudde. Hij zet zijne rooverijen voort,

tot hij zijn meester vindt in den loggen beer, die eindelijk sneeft door het doodend lood van den koenen jager. Alleen de mensch schijnt aan deze lotswisseling niet onderworpen. Dit is echter slechts schijnbaar. Als heer der schepping heerscht hij over al wat leeft, totdat een nietige bacil een einde maakt aan zijn bestaan. De strijd op leven en dood is een natuurwet en noodig. teneinde het evenwicht te bewaren en over-productie te voorkomen. En al geldt bij dezen kamp ten slotte het recht van den sterkste, toch heeft de Natuur aan ieder schepsel wapenen gegeven, teneinde zich zoo lang mogelijk tegen de overmacht te verdedigen. De hoorns der koe, de hoeven des paards, de slag-tanden van zwijn en olifant, de angel der bij, de klauwen der verscheurende dieren kunnen als voorbeelden gelden. Vele vogels bouwen nesten op ontoegankelijke plaatsen, die in kleur overeenkomen met hun omgeving. Vooral onder de insecten, waarvan vele elk verdedigingsmiddel missen, komt het dikwijls voor, dat hunne kleuren samensmelten met die der planten, waarop zij leven, zoodat zij daardoor de opmerkzaamheid van hunne vijanden niet zoo spoedig tot zich trekken.

In dergelijke gunstige positie verkeerden de eenigszins wanstalgige dieren, waarvan wij hier boven een afbeelding geven. Ze behooren tot de spooksprinkhanen (Phasmidae), welke in talrijke soorten de warme gewesten der aarde bewonen. Het middelste segment van het borststuk is veel sterker ontwikkeld dan het voorste. Gewoonlijk ontbreken de vleugels. De lange, dunne voorpooten kunnen, zonder den kop te hinderen, dicht tegen elkander gedrukt, in gestrekte houding vooruitgestoken worden, welken stand zij bij 't rusten dan ook aannemen. Sommige hebben een blad-, andere een staafvormig lichaam. De hier afgebeelde gelijken op een bruinachtig gekleurd takje, waarom men ze dan ook den naam van „Wandelende Takken” geeft. Zij leven op struiken en boomen, welker bladeren ze des

nachts in enorme hoeveelheden verslinden en waardoor ze soms veel schade veroorzaken.

Den dag brengen ze in ledigheid door. Slechts twee van de talrijke soorten leven in Europa, waarvan de voornaamste de Rossi's Spooksprinkhaan (*Bacillus Rossii*) in Italië en het zuiden van Frankrijk aangetroffen wordt.

P. FRANSEN Jz.

Foto B. Reekers.

WANDELENDE TAK. (*DIXIPPUS INEROSUS*).

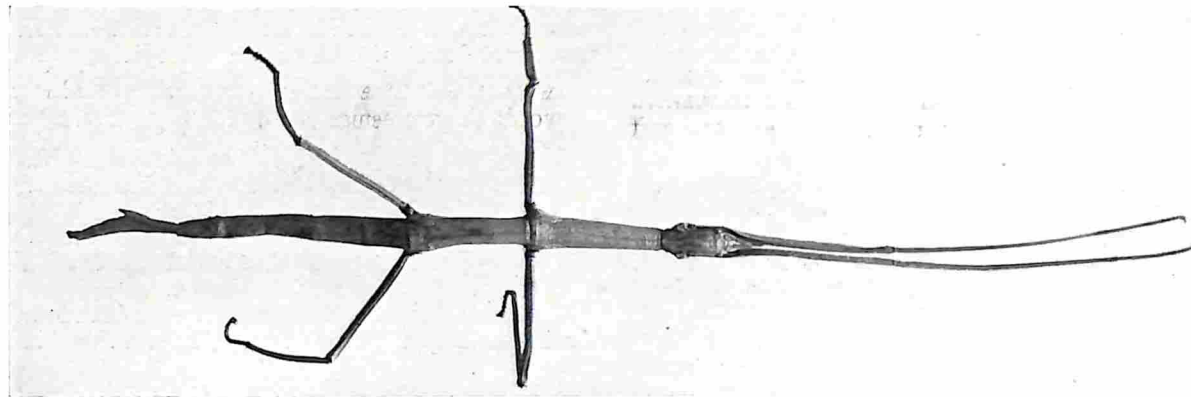

Foto B. Reekers.

WANDELENDE TAK. (*BACILLUS ROSSII*).

VOGELS IN MEI.

... Buntjes Gefieder
Rauschet im Hain:
Himmliche Lieder
Schallen darein...
GOETHE.

WEL hebben we April met zijn booze luimen nu achter den rug, doch donk're dagen, hagelstagen doen vaak treurig vragen: waar, waar blijft de schoone Mei?

Maar eindelijk hebben we de drie befaamde ijskoningen dan toch werkelijk gehad, en de schoonste der twaalf maanden spreidt al haar luister ten toon. De geheele natuur viert thans hoogtij. Alle boomen, heesters en planten prijken met jong, frisch groen, en een heerlijke lentegeur stijgt op uit bosschen, heiden en weiden. Het gezoem der talrijke insecten mengt zich wondermooi met het alles overstemmende gejubel van het vogelenheir. Overal een zingen en springen, een fladderen en zweven, een fluiten en jubelen, dat de opmerkzame wandelaar nauwelijks weet, waarheen het eerst zijn oog te wenden. Bezoeken we eerst het bosch in zijn lentegewaad. Reeds van verre klinkt ons de luide stem van den kleinen vogel-metronoom in de ooren, van de Tjiftjaf (*Phylloscopus rufus* Bechst.), bedoel ik. Eentonig klinkt het uit den top van een ouden beuk: tsing-tsang tsing-tsang tsing-tsing-tsang, enz. Met eenige moeite krijgen wij den onvermoeiden zanger in het oog. Het is een klein grijs-bruin vogeltje, van anderen wat lichter dan van boven, en boven het oog een smalle, gele streep. Van zijn beide neefjes, de Fitis (*Ph. trochilus* L.) en de Fluiter (*Ph. sibilator* Bechst.) is hij, het gezang buiten beschouwing latende, bijna niet te onderscheiden. Wie daarom deze kleine bosch-

zangertjes wil leeren kennen, moet vooral op hunne geluiden acht geven, die enorm van elkaar verschillen, waardoor het determineren zeer vergemakkelijkt wordt. 1) Eenige meters verder zien wij plotseling een vogeltje, met nestmateriaal in den snavel, in een gat in den grond verdwijnen. Bij onderzoek blijkt daar een fitisnest te zijn, in den vorm van een oven, met een zijdelingschen ingang. Het bestaat uit mos, dorre halmen, bladeren en worteltjes, is van binnen zeer zacht bekleed met veertjes, en zal over eenigen tijd een vijftal rose doorschijnende roodbruin gestipte eitjes bevatten. Laten wij het nest maar stil laten zitten, om den angstigen vogel niet nog meer schrik aan te jagen, en liever eens naar den schoonen, zuiveren roep hooren, die in de verte weerklinkt. Het is het geluid van den Wielewaal (*Oriolus oriolus* L.). De prachtige, geel-met-zwarte vogel draagt door zijn heerlijk, welluidend gid'leo niet weinig tot verlevendiging van het landschap bij. Reeds in Augustus trok hij weg naar warmere streken, om eerst midden Mei hier weer te keeren. Met hem is ook nog een zonderling terug gekomen, de Nachtzwaluw (*Caprimulgus europaeus* L.), een typisch dier met zijn zwaluwenkop en lange, spitse, uilachtige vleugels, die hij vaak klappend boven zijn rug tegen elkander slaat. Overdag is hij zelden te zien; hij is een echte nachtvoegel, die ongeveer den heelen dag voor ons onzichtbaar blijft, niet het minst door zijn prachtige, vèr doorgevoerde schutkleur. Bij geen anderen vogel is de mimicry zóó volmaakt als bij onzen geitenmelker. Wanneer hij plat op een bemosten tak zit gedoken, of op den grond tusschen oude stukken hout en bladeren, is hij voor het meest geoeffende oog bijna niet te vinden. Behalve de nachtzwaluw zijn thans ook de andere zwaluwen gearriveerd. De Gierzwaluw (*Cypselus apus* L.) was de laatste der familie. In duizelingwekkende vaart schieten de ongelooflijk vlugge vogels met een schrill gekrijsch zig-zag om den toren. Zij gelijken wel wat op sikkels, die met een razende snelheid door de lucht gegooid worden. Ook de sierlijke, bruine Oeverzwaluw (*Clivicola riparia* L.) heeft de nestplaatsen in berg-hellingen en steile rivieroeveren weer opgezocht, en vroolijk scheren zij over de gladde watervlakte, vaak vergezeld door hunne neefjes, de Huiszwaluw (*Chelidon urbica* L.) en de Boerenzwaluw (*Hirundo rustica* L.). Maar die waren er al een heelen tijd eerder. Rustica zag ik verleden jaar den 8^{en} April reeds. In de bosschen doen verder Roodborstjes (*Erithacus rubecula* L.), Nachtegaal (*Daulias luscina* L.), Braamsluiper (*Sylvia curruca* L.), Zwartkop (*S. atricapilla* L.), Tuinfluiter (*S. simplex* Lath.), Vink (*Fringilla caelebs* L.), Boompieper (*Anthus trivialis* L.), Boomleeuwerik (*Lullula arborea* L.), Zanglijster (*Turdus musicus* L.), Merel (*Merula merula* L.), en nog vele andere hunne liederen weerklinken. Niet zelden doet de bekende Koekoek (*Cuculus canorus* L.) een dezer zangers de eer (?) aan, haar stiefmoeder te maken. Alles wat thans vogel heet, is aan het nesten maken, of heeft reeds eieren. Het oude rijmpje zegt het immers ook:

In Mei, dan leggen alle vogeltjes een ei.

Mei is de echte nestentijd, vooral omdat in 't begin dier maand verscheidene gevederde zangers nog aan het bouwen zijn, en hierbij gemakkelijk hun nest verraden. Droevig is het dan ook vaak om aan te zien, hoeveel vogelwoningen alleen in de schoone bloei-maand vernield en verwoest worden door baldadige handen.

Op de weilanden en in de moerassige streken paart nu de Wulp (*Numenius arcuatus* L.) zijn heerlijken, majestueuzen fluitroep aan de weemoedige grutto- en kievietgeluiden. Voor den laatste is met Mei een betere tijd gekomen, want nu mogen zijne eieren niet meer worden geraapt, en na den 5den niet meer ten verkoop worden aangeboden. Een enkele is zoo gelukkig geweest, den spiedenden blikken der eierenzoekers te ontkomen, en verheugt zich in een viertal vlugge donsjongen, met een aardig wit halskraagje, dat zij bij nadering van gevaar zeer geschikt weten te verbergen; zouden zij zich van hunne beschermingskleuren bewust zijn? — In de moerassen en aan het water laten ook thans de rietzangers hunne eentonige stemmen hooren. Daar is vooreerst de Boschrietzanger (*Acrocephalus palustris* Bechst.), die allerlei geluiden van gevederde waterbewoners tot een allerzonderlingst potpourri weet te verbinden. Zijn naaste familie is minder muzikaal begaafd, want het knorrig lied van den kleinen Karkiet (*A. streperus* V.) doet onwillekeurig aan een slecht gedirigeerd kikvorschenkoor denken, en het karre karre karre kiet kiet

NEST EN EIEN VAN HET ZWARTKOPJE.

ZANGLIJSTER BIJ HAAR NEST MET JONGEN.

kiet van den Karkiet (*A. turdoides* Mey) kan al evenmin een groot kunststuk genoemd worden. En toch, de opmerkelijke natuurvriend zal mij moeten toestemmen, dat het nochtans geen wan-klink brengt, eerder zelfs harmonieert met het zachte gelispel van het riet en het geklots en geruisch van het water. Waar de laatste drie genoemde vogels thuis zijn, daar kan het bijna niet missen, of ook het alom bekende Waterhoentje (*Gallinula chloropus* L.) met zijn karmijnroode voorhoofd en oranje kousebanden, benevens de Meerkoet (*Fulica atra* L.) met zijn helderwit aangezicht komen er voor. Zacht keffende geluiden makend, zwemt de laatste, telkens met het kopje knikkend, kris en kras over den stillen vijver, hier een insect van een rietstengel oppikkend, daar een waterkevertje, een schaatsenlooper, een bootsmannetje, of iets dergelijks. Vluc wordt de buit naar het wijfje gebracht, dat in een verborgen hoekje in 't riet en de waterplanten aan den oever, geduldig de grijze, zwartgevekte eieren zit te bebroeden. Van de verdere watervogels noem ik nog de Fuut (*Colymbus cristatus* L.) en de Waterral (*Rallus aquaticus* L.), twee tamelijk zeldzame vogels. Vooral de laatste is lang niet algemeen, en bovendien leeft hij zeer verborgen. Alleen in dicht begroeide plassen en slooten komt hij voor, en slechts zelden verlaat hij zijn donkere schuilhoeken. Daarom is hij zoo weinig bekend bij de menschen.

Komen wij op eenigszins droger terrein, dan hooren wij uit het lange gras der weiden den Kwartel (*Coturnix coturnix* L.) of Wachtel slaan. Pickwerwick, pickwerwick klinkt het ons telkens weer in de ooren. Jammer, dat ook deze vogel, als zoovele andere, sterk afneemt, en reeds lang niet meer zooveel gehoord wordt als voor eenige jaren. Zijn typisch geluid kan precies nagebootst worden door met een stevig plankje over de tanden van een kam te strijken. Zijn grooter familielid, de Kwartelkoning (*Crex crex* L.) is nog zeldzamer, en maakt niet zooveel drukte als *Coturnix*. Verder zijn daar, waar deze beide hoenderachtigen voorkomen, Leeuweriken (*Alauda arvensis* L.), Graspiepers (*Anthus pratensis* L.), Kwikstaarten, en de verschillende Gorzen present. — Men ziet dus, dat de weide en de moeras niet het geringste contingent leveren van de vogelbevolking in Mei, hoewel hun aantal niet haalt bij dat van bosschen, heiden en duinen.

W.

1) Hiervoor verwijs ik naar het artikel Lentegeluiden, in „Buiten“ jaargang 1908, blad. 222.

UIT DEN TIJD DER BOKKENRIJDERS.

I.

ALS een nachtmerrie drukte de angst in de XVIIIe eeuw voor de gevreesde Bokkenrijders de bevolking van het Limburger land. Sloten en traliën waren onvoldoende, eikenhouten deuren met zware grendels baatten niet, grachten en graven sloten niet meer af en wie een bezoek van de machtige, overal vertakte dievenbende kreeg, was blij er het leven af te brengen. De schrik zat er zóó in, dat niemand de aanbrengrer durfde zijn. Ongestraft bedreven de roovers hunne schanddaden. Van Mook tot Valkenburg regeerden zij als tirannen.

Te Sint Joost bij Echt liepen ze bij honderden samen in den donkeren Octobernacht en kozen daar tot hun aanvoerder den stoutmoedigen en slimmen schepen van het bemaarde vlek N.... Hij had een brouwerij, hield herberg en was van zijne jeugd af iemand geweest met wien niet te spotten viel. Hij had twee dochters Cathrien en Marie, die na den dood van haar moeder het huishouden bestierden en tegelijk de gasten bedienden. De geheele menage werd ruw gedreven en had daarom te meer aantrekkelijkheid voor de stevige boerenzoons, die naar de hand van de flinke schependochters dongen, die bovendien nog voor rijk doorgingen. Want hoe ze er aan kwamen, wist niemand, maar goud, zilver en juweelen droegen ze, om zelfs Heeren-dochteren te beschamen en geld was er steeds in overvloed.

Twee Echter jongens trokken op de meisjes af; zij werden er niet slecht ontvangen, zij herhaalden hunne bezoeken en stonden

op goeden voet. Toen zij eensdaags op de Susterder markt waren, bleven zij daar wat lang plakken.

De October-zon gaat snel ter ruste en toen zij te N... kwamen, was des schepens huis gesloten. Zij kenden echter den weg en kropen in de schuur op het stroo, om daar te overnachten. Zij sliepen spoedig in. Tegen middernacht piepte en kraakte de schuurdeur; beiden schoten wakker en hielden zich stil. Een geheele processie, mannen beladen met zakken kwamen, voorgelicht door dievenlantaarns, de schuurdeur op. De angst overviel hen, toen zij tot de overtuiging kwamen, dat dit de gevreesde Bokkenrijders moesten zijn, die zij juist hadden willen ontgaan. Een der schelmen riep, ik hoorde wat! Er werd rondgelicht, maar men vond de beide jongens niet. Nu ving de verdeling van den buit aan. De schepen zelf leidde de verdeling; hij kreeg een groot deel van het gestolene. Catharien en Marie gingen met de kruik jenever rond en de laatste riep: „als 't overal zoo gaat, kunnen wij de koeien wel aan zilveren kettingen leggen”.

Nu konden de jongens hunne ooren niet gelooven, de schepen gaf bevelen voor een volgenden rooftocht en wel naar Echt. Hierop klonk het fluitje en na tien minuten was alles doodstil. De poort was op den boom en welvoldaan sliepen de scheper en zijn waardige dochters den slaap des gerechten in het woonhuis, verre van de luisteraars.

De Echter jongelui maakten zich uit de voeten en gingen 's anderen daags regelrecht naar den Drossart op h t hooge slot van Montfort, wien zij alles openbaarden. Voorzichtig maakte deze van de gegevens gebruik. Hij moest den N... schepen in de val hebben. Hij ontbood daarom de zeven schepenen van het stedeke, verhoorde er zes, die hij geheel en al onschuldig bevond, hield ze in de zaal en toen de zevende binnenkwam, bood hij hem door de twee gerechtsdienaren twee stevige kluisters aan met de woorden „schepen, pas deze manchetten eens”. De schepen wist, waar 't hem om ging, en vroeg toen hij de kluisters aan had, of hij de doodsmuts, die hij medegebracht had, maar op zou zetten. Hij werd op de pijnbank gelegd, bekende echter niets; voor hij gericht kon worden, stierf hij in den Tomp, de gevangenis van 't slot Montfort. Zijn beide dochters werden geesteseld, gebannen, de goederen verbeurd verklaard. De Echter jongens hadden voorloopig genoeg van de vrijerij in den vreemde.

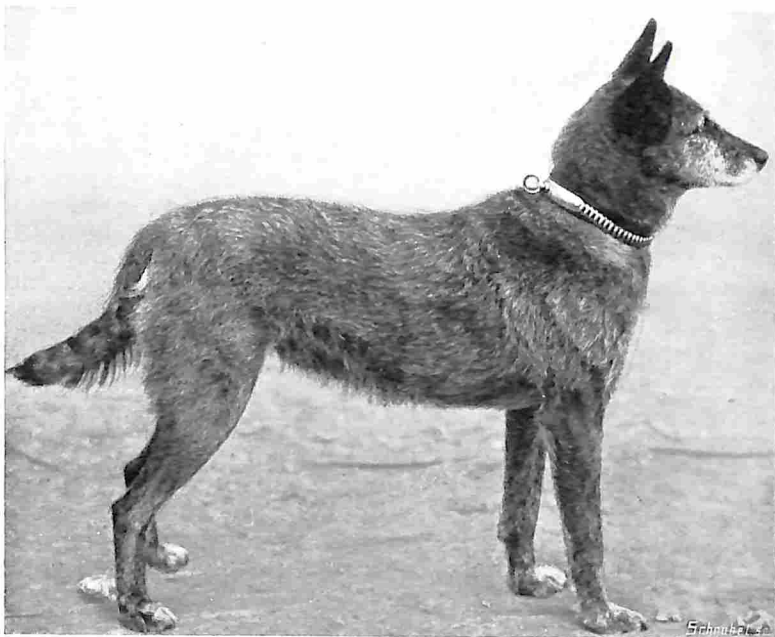
A. F. VAN BEURDEN.

POLITIEHONDEN.

VAN het oogenblik af, dat in October 1907 te 's-Gravenhage de Nederlandsche Politiehond Vereeniging werd opgericht en het Gemeentebestuur van den Haag besloot tot eene proefneming met een zestal gedresseerde honden, is men ook in ons land grooter belangstelling gaan toonen voor den zoogenaamden politiehond. Wij zeggen zoogenaamden, omdat deze gedresseerde honden niet alleen gebruikt worden in den dienst van politie en justitie, maar ook voor Oorlog en Ambulance (Roode-kruishond).

De Fransche schrijvers over hondendressuur verdiepen zich in de eerste plaats in het zieleleven van deze dieren. Die innerlijke eigenschappen zijn dan ook van het grootste belang voor hunne opleiding. Een hond weet zeer goed het onderscheid tusschen goed en kwaad, wanneer hem dit maar éénmaal voorgelaten is; hij onthoudt het beter dan de meeste menschen. Zij hebben een hooge mate van rechtvaardigheidsgevoel; zij verdragen zeer goed een verdiende straf, maar mokken over een onverdiende bestraffing.

Bij de keuze van politiehonden neemt men het liefst dappere en levendige dieren, die in het bezit zijn van een enigszins wantrouwend karakter, maar zonder valsheid te zijn.

DE HOLLANDSCHE HERDERSHOND. KAMPIOEN SOPHIE.

DE ECHTE RUWHARIGE SCHAAPSHOND.

Herdershonden, Dobermann Pinchers en Airedale terriers schijnen het meest geschikt om belangrijke diensten te bewijzen aan jachttopzienaars, veldwachters, politie enz. In de volgende nummers zullen wij deze soorten afzonderlijk behandelen.

Een politiehond is een hond, die na zeer veel moeite en offering zoodanig is gedresseerd, dat hij de eigenschappen van speur-, waak- en verdedigingshond in zich vereenigt. Hij moet een werktuig zijn, dat den politiemann ter zijde staat en hem helpt in zijn moeilijken werkkring.

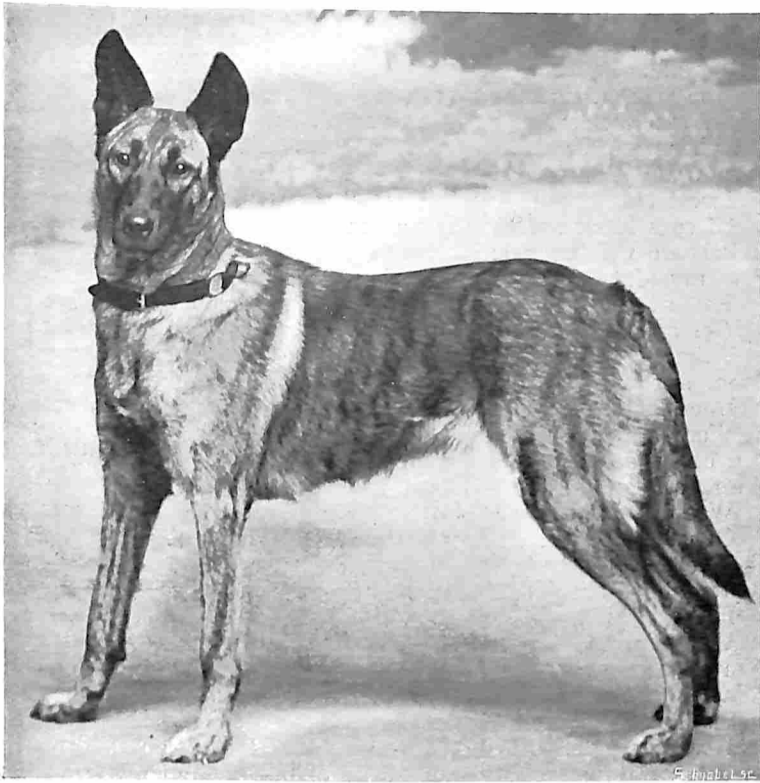
Hij verhindert een onverhoedschen aanval op den argeloos daarheengaan den politieagent, omdat hij altijd waakzaam en op zijn qui vive is, steeds snuffelt en rondkijkt zonder ophouden. Arrestaties van vluchtende personen worden vergemakkelijkt door de snelheid van deze dieren, waar een meestal zwaargekleede en gewapende beambte hen niet zou kunnen grijpen. Ook meerdere personen kunnen door één agent worden opgebracht, wanneer zijn hond hem vergezelt, want deze belet het ontvluchten.

Verzet tegen zulk een beambte komt nooit voor, want misdadigers hebben diep respect voor de tanden van den viervoeter. Vermoedt een surveilleerende beambte, dat zich in een huis of tuin of park verdachte personen bevinden, dan stuurt hij daar zijn hond in, die aanstonds bij gebleken onraad zal aanslaan. Het scherpe gehoor en de fijne reuk van den hond kunnen voortreffelijke diensten bewijzen. Laat men zulk een politiehond ruiken aan eenig voorwerp, dat door een misdadiger is achtergelaten, dan zal het dier urenver dit spoor volgen.

Een van de duidelijkste bewijzen voor het nut der politiehonden is, dat sedert hunne indienststelling in beruchte wijken, de inbraken daar spoedig ophouden. Van de Haagsche Politiehonden kunnen sterke staaltjes verteld worden, die wij aan de „Ned. Sport” ontleenen.

In een der koudste nachten van dezen winter spoorde de hond Diable in het Haagsche Bosch een jongen op, die de ouderlijke woning te Rotterdam ontloopen was; hij was bijna bevroren en zou zeker omgekomen zijn, wanneer Diable zijn vondst niet luide had aangekondigd. Een week later vond de hond Frits in een trambuisje iemand, die door koude en bloedverlies uitgeput, zich daarheen had gesleept. Hinka hield twee stroopers aan die bij het verschijnen van een agent wilden vluchten maar door den hond in hun loopen werden gestuit en geen stap meer durfden doen! Hertha leverde mooi werk bij een inbraak, toen zij den volgenden ochtend de inbrekers-werktuigen in den tuin opgroeef, waardoor de dieven konden worden opgespoord. De teef Lotte bewees onlangs hare goede hoedanigheden als diensthond, door haar begeleider door blaffen attent te maken op een persoon, die zich onder de bank van een trambuisje verborgen had; spoedig bleek dit een Duitsch boekhouder te zijn, die er met de kas van door was gegaan en nu het plan had opgevat zich door ophanging van het leven te berooven, hetgeen bevestigd werd door een brief aan zijne ouders.

Om de identiteit van misdadigers vast te stellen heeft men de anthropometrie en Bertillonage uitgevonden. Een politiehond heeft die ingewikkelde wetenschap niet noodig om een boef op te sporen. Immers uit de geschiedenis weten wij dat honden jaren na het plegen van een misdaad, den moordenaar van hun meester wisten uit te vorschen. De Amerikaanse bloedhonden sporen misdadigers op in de verste schuilhoeken. De hond bezit in hooge mate die geheime macht, welke wij bij gebrek aan betere benaming, instinct noemen. Hoe dikwijls doet een hond dingen, waarover wij verbaasd staan, en die wij toeschrijven aan instinct, en die, werden zij door een mensch gedaan, geróemd zouden worden als daden van overleg, van goed doorgevoerde redeneering?

KATRIJN, DE WELBEKENDE HERDERSHOND.

In Duitschland is het tegenwoordig de gewoonte, om bij gevallen van moord of diefstal dadelijk te telegrafeeren naar de meest nabij gelegen gemeente, waar politiehonden gebruikt worden. Zoo gebeurde het dat op den 5^{en} September de jacht-opziener Walther te Worhenbach tegen den avond door wild-dieven werd doodgeschoten. Hij had op dien bewusten avond twee stroopers verrast, die bezig waren een geschoten hert te ontweien. Terwijl hij een der mannen aangreep, schoot de tweede hem neer, waarna de beide bandieten vluchtten.

Gendarmerie en politie stelden dadelijk een onderzoek in naar de daders en telegrafeerden naar Erfurt, om toezending van een politiehond met begeleider. Den volgenden dag reeds waren de beide daders, Bergmann uit Gillersdorf en Lutz uit Friedersdorf, achter slot en grendel. Men liet den politiehond op de plaats van den moord verschillende zaken ruiken, die door de moordenaars waren aangeraakt. De hond nam onmiddellijk een goed spoor aan, dat direct voerde naar de woning van Bergmann te Gillersdorf; deze bekende, maar weigerde zijn medeplichtige te noemen. Daarop werd de hond weer teruggebracht naar het uitgangspunt en vond met even goed gevolg de woning van Lutz in Friedersdorf, die nog 's avonds te 7 ure per automobiel in de gevangenis werd afgeleverd.

Een ander mooi stukje verrichtte de politiehond Rex uit Wittenau, die naar Holte in Hannover gezonden was om een kind van 8 jaar op te sporen, dat sinds twee dagen verdwenen was. Het was in Augustus en overal stond nog hoog graan in het veld. De hond kreeg kledingstukken van het knaapje te ruiken, en hoewel door den gevallen regen het spoor moeilijk te vinden was, kreeg Rex dit toch te pakken, liet het niet meer los en speurde wel 5 K.M langs en tusschen de korenvelden door, om

URSUS, VAN KENNEL PRINCENHOF TE DRIEBERGEN.

plotseling in een veld binnen te dringen en luide aan te slaan. Daar lag het kind op den rug, volkomen uitgeput, maar nog levend.

De terugtocht was een ware triomftocht en weldra luidden overal de klokken in de omliggende dorpjes, om de blijde mare te verkondigen, dat het kind teruggevonden was.

DUVAL VERWEY.

CHANTECLER'S ODE AAN DE ZON.*)

Gij, die de tranen droogt in 't gras, der minste knoppen,
Die — wen d' amandel buigt, en, 't menschenlot gelijk,
Ontbladert voor den wind der dikbesneeuwde toppen —
Den kleur'gen vlinder doet ontpoppen
Uit 't stille bloemendoodenrijk;

'k Aanbid U, Zon, die in een bloemkelk honig weven
En zwellen doet, elk mensch rijk zegent met een lach,
Om glans in elke bloem, in elke hut te geven
Zich deelt, en nochtans één blijft, even
Als Moederliefde dat vermag!

U zing ik! Láát me'o Zon uw heerlijkheid bezingen,
Gij, die de zeepbel in de tobbe fonklen doet,
Een needrig venster kiest om vol van schitteringen
Des avonds het heeal der dingen
Te kleuren met uw afscheidsgroet!

Die wenden doet de zonnebloem der pastorije
Naar 't licht, en blinken laat mijn gouden broeder haan
Op torensplits, en door het lindeloover glijen
Lichtguldens, die op 't pad zich rijen,
Zóó schoon, dat men haast niet durft gaan!

Gij kunt 't vernis der kruik tot goudemail verhoogen.
Tot vaandel d'oude lap, zich drogend in uw gloed,
De rieten hooibergkap tot gouden tempelbogen,
Haar zusje bijenkorf, gansch ingetogen
Strooit ge uw goud nog op den hoed!

Eere U op het veld, in het diep der ravijnen,
Gezegend in den gaard, bezielend waar ge raakt
Het oog der hagedis, het bont der hermelijnen,
O Schepper, d'e naast groote lijnen
Ook nog de fijne punten maakt!

O Zon, die overdag de schimmen op doet leven,
En, als ge zelve daalt, uw schaduwen verheft,
Die 't al, en elk gelijk, verwarmt, vervult, daarneven
Aan iets zoo'n weerschijs weet te geven,
Dat die 't oorspronkelijke overtreft.

Gij doet den rozenhof ons met zijn geur omringen,
Schenkt aan het beekje gloed, en doet een struik, hoe klein,
Een boom, hoe eenzaam ook, ons tot bewondring dwingen,
Gij beeldt en toovert ons de dingen
Nog schooner, beter dan zij zijn!

CHANTECLER, Amersfoort.

*) In No. 17 van „Buiten" gaven wij reeds een vrije vertaling van deze prachtige ode. Bovenstaande bewerking levert het bewijs, dat ook een meer getrouwe wedergave van des dichters denkbeelden en gedachten in het Hollandsch mogelijk is.

VERBETERING.

In het nummer van 30 April, blz. 215, komt in het artikel: „Nog eens zijde-cultuur in Nederland", herhaaldelijk voor de naam Van Oostrem. Dit is niet juist, bedoeld toch wordt hier de heer Van Oostveen, Consul van Rumenië, Prins Hendrikkade 169, te Amsterdam.

RED.

COMETEN LES, DE COMETE SPREECKT.

Nieuws-gierigh Adams Kind; halsterrigh om de Sterren
Sterr'-oogend te bespien, en spiedende t' ontwerpen:

'k En hebbe Tongh noch Tael; maer in stilswijgentheyt
Trompett' ick Scheppers lof, spyt u wel-sprekentheyt.
Den Hemel is een kloek; het Firmament den wyser
Elck, Sonne, Mane, en Sterr' is u een onderwyser

Elck een klept grof en fyn ons Groote-vaders Eer,

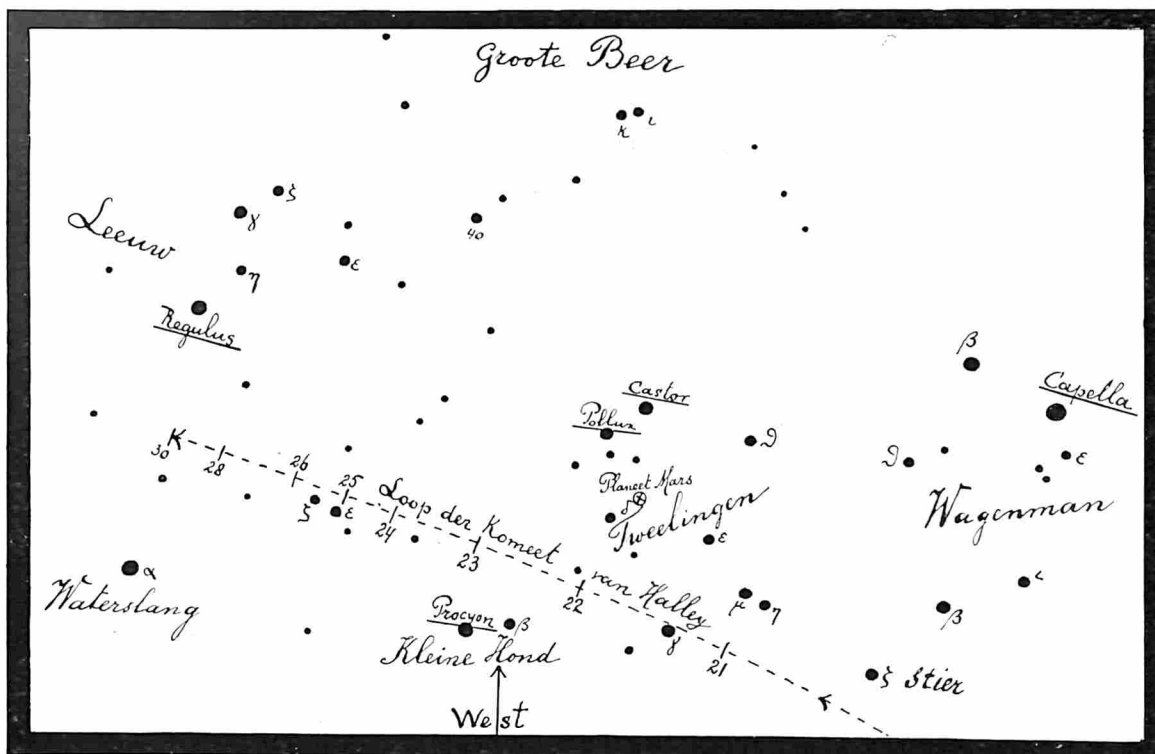
Elck een speelt hoogh en laegh de deughden van syn Heer.

'k En ben geen Sienders stem; 'k en ben geen valsch Prophete;
'k Ben wel een stomme vlam; doch tranende Comete;

Een les in 's Weerelts boeck; een A. B. C. der Ziel;
 Een Ladder naer u God; een sport in 't hoogste Wiel.
 Een Spiegel uwes selfs; een Lamp uyt aertsche dampen,
 En wat zyt ghy doch, Mensch? een fackel vol van rampen;
 Een etende Comeet, die meest bly-droevigh schynt,
 Wanneer u mist meest brand. en rookende verdwynt.
 't Weet-gierigh Grieken-land gaf my wel naem en leven,
 Maer Moses had my reets in 't Monster-boeck beschreven;
 Als een doorweven draet in 't Hemelsche tapyt
 Van God selfs geborduert; geboren met den tydt.
 'k En prale (wel is waer) niet dagelycx ter *proncken*
 Noch oock myn *Suster Sneeuw*; leert echter uyt myn vonken
 Dat eender *Huys heers* hand, u steld' op Edens grondt
 En my naer hoogh verwelf van 's hemels Zale sondt
 Daer schuyt ick als het Goud, verholen in myn Ader
 En wacht op 't minste wenk, (*doet oock so*) van myn vader:
 Een Hof siet noyt gelyck, een yder rare Bloem,
 Een Schilder en thoont noyt 't saem heel en al syn roem.
 Noyt speelm' op een Tonneel al t' saem of eender rollen.
 Hierom blyf ick niet steeds langhs Hemels bane rollen.
 Ey Mensch! niet eens getreurt; u korte levensbol
 Loopt langhs een Hemels baen, hoe-wel door kleyne *rol*
 Wyts en zyts in de Locht siet ghy myn strale sweven;
 Verfoeyt vry dit in u; laet 't Hert u noyt soo beven,
 Dat ghy met yder wint van twyffelmoedigheyt
 Mistrouwen soud het Woordt van Scheppers mogentheyt.
 Veel voudigh is den Vorm daer in ick werd't gegoten
 Dan heeft m'u *Graden-boogh* met *hairen-krans* beschten
 Dan ryst ick statigh op gantsch mannelyck *gebaert*
 Dan dreyght u wederom 't fenyn in mynen *Staert*
 Noch is dit *drie-gesicht* maer 't staeltjen syner wond'ren
 Wie vreesst dan? of begrypt 't almogend Blixem-dond'ren
 Omhoogh is myn Palleys; hoe wel om laegh gezaeyt
 Ach Mensch! ô was u Hert naer boven eens geswaeyt?
 Myn tydt is alle tydt; oock dese Winter stormen
 Op voor-en-tegenspoet leert Mensch u Ziel ervormen.
 Al paelmen my dus eng in uwer *oogen-pyl*
 Soo meet sich doch myn glants wel hondert duysent myl
 Het Hemels Paradys lyckt door u aertsche buysen,
 Een slechte, een ydele schuer; maer woud gy vriend verhuysen?
 Hoe heerlick soud ghy sien ons *Oppe*-hemels Hof?
 Hoe soud ghy 't Aertryck vlien? een mollen hoop vol stof
 Is yemandt noch belust om myn patent te lesen
 Waerom, en met wat last, ick ben om hoogh geresen;
 Soo ghy twee klippen mydt, en houd de middel maet
 Ghy treft op u Compas den regel rechten draet.
 Acht my niet al te groot; oock wilt my niet verachten,
 Te leege syn of t' hoogh, ontrent my veel gedachten;
 'k En ben uyt eygen aert geneyght tot goet noch quaet
 In 't ryck van Vrouw-natuyr, houd ick een middel staet.
 De *Lucht* hout my verdacht van vuyle vette dampen;
 Maar even dese Lucht suyv're ick van bange rampen;
 'k Voltoy myn Meesters huys; 'k bemeubele syn wand
 Als een stuck Schildery ben ick daer aengeplant.
 Ick mengele myn stem in d' Hemelsche *partyen*
 Daer houd ick beurt, en thoon in Scheppers *melodyen*:
 Hier overtuyge ick, Mensch u domme slordegheyt,

Om dat ghy Tongh en Tael niet beter aan en leyt.
 Hoe vele hier van om hoogh (ick segh 't tot haren schanden,
 Ick woud, ick haer eens sagh in yver met my branden) ॥ ॥
 Hoe vele en sien ick niet terwyl ick stae ter wacht,
 By speelen, dranck en meer, verquisten Dagh en Nacht
 In plaets van hand aan hand te Psalmen 't lof des Heeren;
 Syn wysheyt, mogentheyt, syn goetheyt te vereeren.
 Hoort Mensch, of ghy moet u daer beter in beraen.
 Of eens hier in moet ghy van my veroordeeldt staen.
 Ick hoore wel 't gerel; ick hoore vele sotten
 Die my (dat is) in my, myn Heere selfs bespotten:
 Een roeckeloosen *Paus*, een lossen *Vespasiaen*:
 Dat *raeckt* der *Parthen Vorst*; 't *gaet* (seght hy) my *niet aen*
 Hij *draeght* een *langen baert*, ick heb geen haire locken,
 Maer siet, haest voor syn loon, beluyden hem de klokken,
 Daer lagh dat spooekend hoofd, wie met my speelt de *Sot*
 Wert van my t' syner tydt belacchen en bespot.
 En dit was d' eerste klip: een tweede is noch te myden,
 Van *Scylla* moet men niet tot in *Charybdis* glyden;
 Waerom dan Mensch, soo bangh, soo treurigh, soo vertsaeght,
 Of ist een quaet Gemoet een worm die knaeght en jaeght?
 ô Wee! roept dese en geen; daer flickert een *Comete*:
 Wat onheyl, ramp of doot, bedreyght ons de *Prophete*?
 Hoe droevigh en bloet-root staet hare kole en blaect!
 Wee! *Vorsten, Landt* en *Stadt*, wien desen *Fackel* raecht
 Wat Broodt voor *hongers-noot*? waer vluchten inde *Peste*?
 Waer heen voor 't Oorloghs-sweert? wat balsem voor gequeste?
 Siet hoe de strael' ons dreyght; siet hoe de Steert haer swaeyt;
 Hoe scherp hanght dese *Roe*? wee haer! op wien zy draeyt.
 Mensch, wat vreesst ghy dan meer? of my of mynen *Heere*?
 Meynt ghy dan meer uyt my dan uyt syn *Woord* te leeren?
 Gy vreesst meer *Sonden straf*, dunkt my, dan *sonden quaet*
 Niet ick ô neen, maer 't quaet van *Sonden* u verslaet.
Nero 't *Room monster dier* (om mynen slag t' ontwyken)
 Deed menigh *Adel-vorst*, door *Sweert* en *Strop* beswyken,
 ô *Goddeloos Barbaer! Augustus* dwaes en blint
 Heeft my (syt Scheppers roem) als eenen God bemint
 Al ydelheyt, en wint, 't en is daer niet te vinden,
 Noch spant *Prins Lodewyck* de *Kroon*; die wel besinden
 Volleert uyt aller *Eeuw*, hoe sonder flux berouw
 Een roe van hooger handt, komt swaeyen voor de schouw,
 Besloot om inder *Yl* (en dit ist beste duchten)
 Ten Hemel op te vlien; met vasten, bidden, suchten
 t' *Ernieuwen vreed'* en trouw, t' erhalen een verbondt
 t' *Ervormen hert* en *Ziel*; te doen na 's *Heeren mond*t;
 Dit, dit is 't recht *Compas*; dit 's recht *Cometen-peylen*:
 Dit zyn de trouste *Loots* om noot en doot t' ontseylen;
 Wie soo ten Hemel klimt en vreesse slagh noch smee
 Wie soo *Cometen meet* en vreesen geen *Comet*
 A° 1665. J. S. CLEMENS, Predikant Tot *Vlissingen*.

DE KOMEET VAN HALLEY AAN DEN AVONDHEMEL.

SCHETSKAARTJE VAN DEN WESTELIJKEN HEMEL WAAR DE KOMEET VAN HALLEY
 TUSSCHEN 20 EN 30 MEI TE ZIEN ZAL ZIJN;

de plaatsen der sterren ten opzichte van het aangegeven Westpunt gelden voor 25 Mei 's avonds 9 uur. De onder-
 streepte namen zijn eigenamen van sterren, de niet-onderstreepte zijn namen van sterrenbeelden.

DE aan den ochtendhemel ver-
 schenen komeet van Halley
 heeft, tenminste voor de
 groote menigte, niet aan de
 verwachting beantwoord, tengevolge
 van den zeer helderen achtergrond
 waartegen het hemellicht bekeken
 moest worden en de geringe hoogte
 die het vóór 't volkomen dag was,
 bereikte. Het is te hopen dat de
 aan den avondhemel te verschijnen
 komeet van Halley den bewoners
 der Aarde voor dat gemis schadeloos
 zal stellen. Ook hier zijn op onze
 breedte echter de omstandigheden
 niet zeer gunstig en geldt ten volle het
 „profits de l'instant”. Wie er prijs
 op stelt deze beroemde komeet na
 alles wat er over geschreven en ge-
 sproken is, ook met eigen oogen te
 bewonderen, *make van elken helderen*
avond tusschen 21 en 27 Mei gebruik.
 Hij plaatse zich zóó dat hij een
 volkomen vrij uitzicht naar het
 Westen heeft, en dat geen enkele
 kunstmatige lichtbron hem store.
 Hij drage vooral zorg op zijn post
 te zijn vóór 9 uur en trachtte zich
 met behulp van nevenstaand schets-
 kaartje aan den hemel te orien-
 teeren. In de heldere schemering
 zijn de sterren met eigen namen
 reeds duidelijk zichtbaar. De on-
 derkant van het kaartje komt over-
 een met den Westelijken horizon.
 J. VAN DER BILT